

ק"פ 45232/11/20 - איריס שטרק נגד עופר מנירב

בית משפט השלום בפתח תקווה

ק"פ 45232-11-20 מנירב נ' שטרק
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת אליאנא דניאלי
המבקשת	איריס שטרק
נגד	
המשיב	עופר מנירב

החלטה

בפני בקשת המבקשת, נשיאת לשכת רואי החשבון בישראל, נגדה הוגשה קובלנה פלילית, לפסוק לה הוצאות משפט משחזר המשיב (להלן: "הקובל"), מי ששימש בעבר כנשיא לשכת רואי החשבון, מכתב הקובלנה אותו הגיש.

ראשית האירועים בקובלנה פלילית אותה הגיש הקובל נגד המבקשת ביום 18.11.2020 בגין עבירה של איסור לשון הרע לפי סעיף 6 בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: "החוק").

ביום 18.2.2021 התקיים דיון במעמד הצדדים ובאי כוחם. בסיומו, משלא הגיעו הצדדים להסכמות, הוריתי כי הצדדים יגישו טיעוניהם, ובשולי החלטתי הצעתי לקובל לשוב ולשקול את הערות בית המשפט באשר להמשך ניהול ההליך.

כשבוע ימים לאחר מועד דיון, בטרם הגישה המבקשת טיעוניה, ביקש הקובל לחזור בו מכתב הקובלנה, ולפיכך הוריתי על מחיקתה.

בעקבות דברים אלו הוגשה מטעם המבקשת בקשה לפסיקת הוצאות מכוח סעיף 80(א) בחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

טענות המבקשת

הקובל עשה שימוש בכלי הקובלנה הפלילית באופן אישי נגדה, במסגרת מרדף משפטי רחב היקף אותו הוא מנהל נגדה בשנה האחרונה. זאת, הגם שניתן להניח כי הוא מודע לפסיקה הקובעת כי הגשת קובלנה פלילית בגין לשון הרע היא בגדר מעשה חריג.

הגם שהקובל ביקש למחוק את הקובלנה, הוא ציין כי בכוונתו להגיש כנגדה תביעה אזרחית, אשר עתידה לגרום לה לטרחה מרובה בשנית.

בעקבות הגשת הקובלנה נגרמו לה הוצאות רבות, בין היתר בגין שכירת עורכי דין שלמדו את כתב הקובלנה במטרה להתמודד עם האשמות הקובל, וניהלו דיון מקדמי בטענותיה. כן הוכנה בקשה למחיקת כתב הקובלנה בעטיין של טענות אלה.

זאת ועוד, מאז הגשת הקובלנה בחודש נובמבר 2020, נאלצה המבקשת, המשמשת כאמור כנשיאת לשכת רואי החשבון בישראל, להתהלך כשהתואר "נאשמת" מרחף מעל ראשה, בין היתר משום שהקובל מיהר לפרסם את דבר הגשת הקובלנה, והנאשמת נאלצה להתמודד עם נזקים ובהם פרסומים על כך.

המבקשת ציינה בבקשתה כי הגם שסמכות בית המשפט בעת פסיקת הוצאות מוגבלת לסכומים הנקובים בתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר) התשמ"ב - 1982 (להלן: "התקנות"), הרי שלשיטתה בנסיבות המקרה יש להשית על הקובל הוצאות ריאליות. צוין בסוגיה זו כי הפיצויים בהליך הקובלנה נושאים אופי אזרחי, ובהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי החדשות, נקבעה השתת הוצאות בשיעור הוגן, שישפה את בעל הדין על הוצאותיו בהליך. בעניין זה הפנתה המבקשת בין היתר לעפ"א (ת"א) 80159/02, **דרור חוטר ישי נ' אייל ארד**, ניתן ביום 25.9.07 (פורסם בנבו) וכן לע"פ 6621/01, **בדליאן נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(5) 870.

עוד ציינה המבקשת בהקשר זה כי התקנה המגבילה את סמכות בית המשפט לפסוק הוצאות תוקנה לפני חקיקת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, וטענה שכיום יש לפרשה לאורו ולאור תכליתה. בנוסף, נטען כי האינטרס הציבורי בשמירת תקציב המדינה ובמניעה של הרתעת יתר מפני הגשת כתבי אישום אינו מתקיים ואינו ראוי להגנה שעה שמדובר בקובל פרטי, אשר עליו לשקול את סוגיית ההוצאות בטרם יגיש תביעת סרק.

כן נטען כי הקובל מנהל כנגד המבקשת הליכים נוספים, ולפיכך בבחירתו להאשימה גם כנאשמת בפלילים, נהג בחוסר תום לב ועשה שימוש לרעה בזכות להגשת קובלנה פלילית.

תגובת הקובל

הקובל מבקש לדחות את הבקשה, נוכח השלב המוקדם בו נמחקה הקובלנה, טרם שהמבקשת נדרשה להשיב לאשמה. על כן, נטען כי לא נגרמו לה הוצאות, ומכל מקום לא הוצגה ולו ראשית ראיה לקיומן.

צוין כי הקובל הגיש תביעה אזרחית נגד המבקשת בגין אותן טענות שנטענו במסגרת הקובלנה, באופן המהווה את המשך ההליך. בסיום ההליך האזרחי תיקבע סוגיית ההוצאות, באופן המאין את טענות המבקשת בדבר הוצאות שנגרמו לה עקב הצורך של באי כוחה ללמוד את התיק, שכן צורך זה עודו קיים.

נטען כי לא נפגע שם המבקשת, כי טענותיו המהותיות של הקובל כנגדה שרירות וקיימות, ולפיכך אין המדובר בהגשת קובלנת סרק. בענין זה טען הקובל כי לשמו שלו נגרמה פגיעה עקב מעשי המבקשת, אשר פרסמה את עובדת שלילת תואר "נשיא כבוד לכל החיים" מהקובל.

הקובל הוסיף, כי ככל שיסבור בית המשפט שחרף האמור יש להורות על חיובו בהוצאות, הרי שסכום ההוצאות מוגבל בהתאם לסעיף 80 בחוק העונשין ולתקנות שהותקנו מכוחו. תקנות אלו קובעות כי הוצאות ההגנה המקסימליות אותן ניתן לפסוק בגין לימוד התיק, עבודת הכנה ושיבה ראשונה בבית המשפט, אינן עולות על סך של 2,294 ₪. הוא ביקש לדחות את הטענה כי ניתן להשית הוצאות ריאליות לאור חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, והיפנה לפסיקה בסוגיה זו.

דין והכרעה

הקובל שימש בעבר כנשיא לשכת רואי החשבון, שעה שהמבקשת היא נשיאתה הנוכחית של הלשכה. כעולה מטעוני הצדדים בפניי, בין השניים מתנהלים מספר הליכים אזרחיים, בין היתר בגין טענות להוצאת לשון הרע, לצד המרצת פתיחה בבית המשפט המחוזי והליך נוסף בבית הדין של לשכת רואי החשבון.

בנסיבות אלו, טוב עשה הקובל משמע להערות בית המשפט ומחק את הקובלנה אותה הגיש כנגד המבקשת.

כאמור, הבקשה למחיקת הקובלנה הוגשה לאחר קיום דיון ראשון בקובלנה, טרם שהשיבה המבקשת לאישום, ובטרם הגיע המועד להגשת טענותיה המקדמיות לבית המשפט בהתאם להחלטתי בדיון.

המסגרת הנורמטיבית לבקשה מצויה בלשון סעיף 80 בחוק העונשין, הקובע כדלקמן:

" (א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.
(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, סכומי מקסימום להוצאות ולפיצויים האמורים."

לפיכך, בהתאם ללשונו המפורשת של סעיף 80 בחוק העונשין, במסגרת קובלנה רשאי בית המשפט להטיל גם על קובל את תשלום ההוצאות.

במסגרת פסיקה מרובה עמדו בתי המשפט על כך שהליך הגשתה של קובלנה פלילית מהווה חריג להליך הפלילי, שכן במסגרתה מעמיד אדם פרטי אדם אחר לדין פלילי. הוא עושה כן מבלי שעומדת לצידו חזקת תקינות הרשות, העומדת

לצד התביעה, וכאשר עומדים לרשותו הליכים אזרחיים חליפיים, בהם כאמור נקט הקובל גם בעניינה של המבקשת. נפסק כי קובלנה על ידי אדם פרטי עלולה לעורר חשש כי הוגשה מבלי שהיא מגובה בראיות, וכשהמעשה נעשה מתוך רגשי נקם או רצון להטריד את האחר, ועלול לגרום לבזבוז זמן יקר גם לבתי המשפט.

יפים בהקשר זה הדברים שנאמרו מפי כב' השופט שוהם ברע"פ 482/14 **הלפרין נ' סטאר**, ניתן ביום 3.3.14 (פורסם בנבו):

"לחששות אלו ניתן מענה, בין היתר, באפשרות להטיל על הקובל את תשלום הוצאות הגנתו של הנאשם, במקרה של זיכוי או ביטול אישום (סעיף 80(א) לחוק העונשין)".

ככלל, נועד סעיף 80 בחוק העונשין לאזן בין זכויות הנאשם והצורך לפצותו כתוצאה מניהול הליך פלילי נגדו, תוך הנחה כי העמדה לדין עלולה לפגוע בשמו הטוב של אדם ופוגעת הלכה למעשה בשלוות נפשו, לבין האינטרס הציבורי שבמיצוי הדין עם מי שביצע עבירה, מבלי להרתיע הרתעת יתר את רשויות החוק.

מלאכת איזון האינטרסים האמורים, בה עוסק בית המשפט בבוחנו בקשה לפסיקת פיצויים לפי סעיף 80 בגין הליך פלילי שנוהל על ידי רשויות התביעה, אינה זהה לזו הננקטת שעה שמדובר בקובלנה המנוהלת על ידי קובל פרטי.

על מנת שלא לגרום לניצול לרעה של ההליך באמצעות הגשת קובלנות סרק, נפסק לא אחת כי ניתן לרפא את הפגמים שתוארו לעיל באמצעות השתת הוצאות הגנת הנאשם על הקובל, על מנת שלא יצא מי שהואשם לריק בחסרון כיס (ראה לעניין זה עק"פ (מחוזי חיפה) 51096-03-11, **וינמן נ' זיו**, ניתן ביום 1.6.11 (פורסם בנבו), ועק"פ (חיפה) 39697-06-17, **סולומונוב נ' פוגל**, ניתן ביום 25.9.17 (פורסם בנבו)).

בהתאם לפסיקה, דין קובלנה שבוטלה כדין זיכוי לצורך פסיקת ההוצאות (ר' עפ"א **חוסר ישי** המוזכר לעיל, וכן עק"פ (מחוזי חיפה) 23899-08-19, **הלפרין נ' דורפברגר**, ניתן ביום 2.10.19 (פורסם בנבו)), ודומה כי גם הקובל שבפני לא חלק על סמכות בית המשפט להשית עליו את הוצאות ההגנה נוכח ביטול הקובלנה.

המבקשת אמנם לא הציגה ראיות אשר לנזק הכלכלי שנגרם לה, ואולם אין חולק כי עו"ד מטעמה התייצב לדין וטען בשמה, וכך גם הגיש את הבקשה שבפני, ומכאן שעל פניו נגרמו לה הוצאות. כך גם צירפה המבקשת כתבה מהעיתון "גלובס" המלמדת על הגשת הקובלנה כנגדה, ומכאן שהיא אף ביססה את הטענה כי דבר הגשת הקובלנה פורסם ברבים וגרם לה לאי נעימות.

עובדות אלו מצטרפות לעובדות הנוספות המוסכמות, מהן נלמד כי הקובל מנהל מספר הליכים אחרים כנגד המבקשת, ומכאן שניתן היה למצות את ההתדיינויות המשפטיות בין הצדדים אף ללא הגשת הקובלנה, המהווה כאמור חריג לכלל בהתדיינויות בין גורמים פרטיים.

בנסיבות אלו, באתי לכלל מסקנה כי ראוי להשית על הקובל את הוצאות המבקשת.

תקנה 9 בתקנות, שכותרתה הוצאות הגנה, קובעת כך:

- "(א) הסכום המרבי לתשלום הוצאות הגנתו של עצור או של נאשם לפי סעיף 32(א) לחוק סדר הדין הפלילי או לפי סעיף 80 לחוק העונשין, יהיה כמפורט בתוספת.
- (ב) נוכח בית המשפט שבנסיבות הענין מן הצדק לקבוע לעצור או לנאשם תשלום הוצאות בעד שכר טרחת עורך דין גבוה מזה שנקבע בפריט המתאים בתוספת, רשאי הוא לקבוע סכום גבוה יותר בשיעור שלא יעלה על חמישים אחוזים מהסכום הקבוע באותו פריט.
- (ג) פסק בית המשפט שכר טרחת עורך דין לפי תקנה זו ייוסף לסכום שנפסק כאמור סכום השווה למס ערך מוסף החל עליו, ודינו של סכום שהוסף כאמור כדין שכר הטרחה שנפסק."

איני מקבלת את טענת המבקשת כי ניתן לפסוק הוצאות החורגות מגדר התקנות. במסגרת עפ"א חוטר ישי המוזכר לעיל צוין כי קיימת הגבלה לתקרת הפיצוי בהתאם לתקנות, ואיני מוצאת הצדקה לסטות מפסיקה זו. ממילא, כאמור, לא הוכיחה המבקשת את גובה הוצאותיה. עם זאת, בהתחשב בכך שבהתאם לתוספת לתקנות, הסכום המירבי אותו ניתן לפסוק בגין ישיבה ראשונה בבית משפט ושכ"ט עו"ד הינו 2,294 ₪, אני מוצאת לפעול בהתאם ללשון תקנה 9(ב), ולהורות על פסיקת הסכום האמור בתוספת 50%.

נוכח המפורט לעיל אני נעתרת לבקשה ומורה על החזר הוצאות בכפוף למגבלות תקנות הפיצויים, בסך 3441 ₪.

סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד מועד התשלום בפועל.

זכות ערעור כדין.

ניתנה היום, י"ח אייר תשפ"א, 30 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.